

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และสำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 2071

เรื่อง	วินัยการเงินการคลังตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
เรียบเรียง	นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ นิติกรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ
ออกอากาศ	เมษายน 2560

เป้าหมายสำคัญของรัฐบาลเมื่อได้เข้ามาบริหารประเทศ คือ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและมีเสถียรภาพ โดยมีภาคการคลังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ดังนั้น หากรัฐบาลสามารถรักษาฐานะทางการคลังให้อยู่ในระดับที่มั่นคงและยั่งยืน ประเทศก็จะสามารถรอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ และรัฐบาลเองก็จะสามารถผลักดันให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตไปในทิศทางที่ต้องการได้ วินัยการเงินการคลังจึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะรักษาฐานะการคลังให้มั่นคงและยั่งยืน

วินัยทางการคลัง หมายถึง สภาวะการมีดุลยภาพระหว่างรายได้และรายจ่าย โดยการควบคุมดูแลให้รายจ่ายสาธารณะและภาระผูกพันทางการเงินของรัฐบาลทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอยู่ในระดับที่สมดุล หรือไม่เกินขีดความสามารถในการจัดหารายได้ของรัฐบาล หรือเท่ากับขีดความสามารถในการรับภาระภาษีและค่าบริหารของประชาชนพลเมืองในช่วงเวลานั้น ๆ

วินัยการคลังเป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่การกำกับดูแลและการบริหารด้านการคลังที่ดีส่งเสริมให้เกิดเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว ดังนั้น ในการดำเนินนโยบายทางการคลังหรือการใช้เครื่องมือทางการคลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของรัฐบาล จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลัง เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ประเทศไทยมีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

หลักการของวินัยการเงินการคลังถูกนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อเป็นแม่บทหลักในการดำรงรักษาวินัยการเงินการคลัง และสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันผ่านบทบัญญัติว่าด้วยการจ่ายเงินแผ่นดินที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปัจจุบันประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แล้ว ในการนี้ จึงต้องศึกษาถึงกรอบวินัยการเงินการคลังภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

มาตรา 62 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติว่า “รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม

กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ”

มาตรา 140 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติว่า “การจ่ายเงินแผ่นดิน จะกระทำเฉพาะที่ได้อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง หรือกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรีบด่วนจะจ่ายไปก่อนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีเช่นว่านี้ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายชดใช้ในพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายหรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไป”

โดยผลของบทบัญญัติมาตรา 62 และมาตรา 140 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ดังกล่าวข้างต้น คณะรัฐมนตรีจึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. .... โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีกฎหมายหลักเกี่ยวกับวินัยการเงินการคลังที่ชัดเจนเคร่งครัด เพื่อให้เกิดเสถียรภาพ และความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อฐานะทางการเงินและการคลังของประเทศ โดยได้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐที่ปรากฏอยู่ในกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ กฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ เป็นต้น มาบัญญัติรวมไว้ในกฎหมายฉบับเดียว เพื่อให้การบังคับใช้มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังจะช่วยให้หน่วยงานของรัฐมีการรักษาวินัยการเงินการคลังและดำเนินนโยบายด้านการคลังตามกรอบที่กฎหมายกำหนดไว้ในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ เมื่อหน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการได้ตามกรอบวินัยการเงินการคลังตามที่กฎหมายกำหนดได้แล้ว ย่อมจะส่งผลให้สถานะการเงินการคลังของประเทศมีเสถียรภาพ มั่นคง และยั่งยืน ปัจจุบัน ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว อยู่ระหว่างรอประกาศราชกิจจานุเบกษาเพื่อบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

บรรณานุกรม

- จรัส สุวรรณมาลา. (2546). ระบบงบประมาณและการจัดการแบบมุ่งผลสำเร็จในภาครัฐ: ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับพลเมืองยุคใหม่. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- ประชาไท. (19 มกราคม 2561). สนช.ผ่านกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐเน้นรักษาวินัยเคร่งครัด. สืบค้น 20 มีนาคม 2561 จาก <https://prachatai.com/journal/2018/01/75009>
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” (6 เมษายน 2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, น. 16-17, 41.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (19 มกราคม 2561). ข่าวกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 10/2561 เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. .... . สืบค้น 21 มีนาคม 2561 จาก https://www.mof.go.th/home/Press_release/News2018/010.pdf
-